

Frirum

Derfor er kønsopdelt svømning et hit

Bølge, Josefine Linderod ; Warburg, Margit

Published in:
Politiken

Publication date:
2017

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Bølge, J. L., & Warburg, M. (2017). Frirum: Derfor er kønsopdelt svømning et hit. *Politiken, Debat*, 4.

18 % af danskernes længerevarende ferierejser gik i 2016 til Spanien

23 % af danskernes udlandsrejser har 'badeferie' som hovedårsag

Kilde: Danmarks Statistik

DEBAT. En gruppe borgere protesterede i december 2016 mod beslutningen om at forbyde kønsopdelt svømning i Gellerupbadet i Aarhus. Ny undersøgelse kaster lys over, hvorfor mange foretrækker at svømme med sit eget køn. Foto: Kenneth Lysbjerg Koustrup

Frirum. Derfor er kønsopdelt svømning et hit

Muslimske kvinders grunde til at vælge kønsopdelt svømning passer dårligt ind i fortællingen om, at deres adfærd bliver styret af mændene.

ANALYSE

JOSEFINE LINDEROD BØLGE OG MARGIT WARBURG

Debatten om kønsopdelt svømning har været livlig i kølvandet på Aarhus byråds beslutning i januar 2017 om ikke længere at tilbyde muligheden for kønsopdelt svømning i de kommunale svømmehallers offentlige åbningstider. I denne debat savner man dog faktuel viden om, hvorfor mange muslimske kvinder ønsker at gå til svømning på kønsopdelte tidspunkter. I København var der i sæsonen 2016-

2017 fire svømmeklubber, som tilbød i alt omkring 50 forskellige svømmehold, som kun var for kvinder. I den øvrige del af landet var der omkring 20 steder, hvor man kunne gå til kønsopdelt svømning. Der er altså efterspørgsel efter muligheden for at kunne svømme alene med sit eget køn.

I efteråret 2016 gennemførte vi en undersøgelse af kønsopdelt svømning, hvor vi blandt andet interviewede et udvalg af københavnske kvinder i alderen 17-48 år, som gik til svømning på kønsopdelte tidspunkter. De svar, vi fik, rokker ved populære forestillinger om, at det er udtryk for mændenes kontrol af kvindernes adfærd og dermed noget, som strider mod gængse værdier i det danske samfund. De begrundelser, vi fik fra kvinderne selv, kan vi i store træk samle under overskrifterne 'blufærdighed' og 'fællesskab og frirum'.

SELV OM blufærdighed spiller en afgørende rolle i valget af kønsopdelte svømmetilbud, er der stor forskel på, hvordan begrebet bruges. Den overvejende opfattelse er, at det er grænseoverskridende at vise sin krop frem foran fremmede. En af kvinderne forklarede os:

»Det har da 100 procent stor betydning, at man lige pludselig føler sig lidt blottet på en eller anden måde, hvis du skal tage en svømmedragt, der går sådan her op, og alt sidder stramt, og så skal du vise dine former«. Det kønsopdelte rum opfattes som et trygt rum, hvor blufærdighed ikke er lige så stort et problem.

En mindre andel af kvinderne fortalte, at der var tale om en selvvalgt form for blufærdighed, fordi kroppen er hellig efter islamisk opfattelse. En af kvinderne sagde:

»Altså islamisk så skal man, også når man er sammen med kvinder, dække sig fra navlen til knæet. Så derfor ville jeg heller ikke bade nogen, selv om det kun er kvinder. [...] Det er ikke mændene, der er mit problem. Det er en pligt [...], som Gud har påbudt, som jeg følger, og det samme gælder, når jeg er sammen med kvinder [...]. Jeg er blevet opdraget med, at man skal være blufærdig.

Der findes altså også et tildækningskrav over for andre kvinder – det er blot

mindre end i et kønsblandet rum. En række kvinder ifører sig derfor et særligt badetæppe i omklædningsrummet og under bruseren for derved at skjule deres kønsdele.

Blufærdighed kan altså være et islamisk ideal, man forsøger at efterleve. At kroppen er hellig, er også en opfattelse, der gælder hos nogle muslimske mænd, hvilket er en del af forklaringen på, at der også er en efterspørgsel efter kønsopdelt svømning for drenge og mænd.

DEN ANDEN gennemgående forklaring på ønsket om de kønsopdelte rum er fællesskab og frirum. Kvinderne oplever sammenhold, solidaritet og tryghed i svømmeforeningerne, hvor de både fortæller personlige historier og deler erfaringer fra job og uddannelse.

På trods af det begrænsede antal ikke-muslimske medlemmer i de kønsopdelte foreninger er det stadig en udbredt idé blandt de interviewede, at foreningsfællesskabet danner et grundlag for integration. Der er andre end muslimske kvinder, der kommer i foreningerne både som medlemmer og som svømmeinstruktører. Fællesskabet i foreningerne betyder også, at kvinderne føler sig mere

trygge ved at komme i svømmehallen. Mange af kvinderne lider nemlig af vandskræk og har aldrig prøvet at svømme, før de starter.

For nogle af kvinderne er det altså ikke nødvendigvis et problem, at der også er mænd til stede i svømmehallen – flere har tidligere været i kønsblandede svømmehaller, men her har de ikke oplevet samme tryghed, sammenhold og ro til at dyrke motion i deres eget tempo. Derfor bliver de kønsopdelte foreninger foretrukket.

MAN KAN selvfølgelig skeptisk vælge at udlægge kvindernes forklaringer om blufærdighed eller fællesskab og frirum som tegn på kvindeundertrykkelse og parallelsamfund. Den forklaring kan vores undersøgelse selvfølgelig ikke udelukke.

Kvinderne gav imidlertid nogle andre begrundelser, som ikke har været fremme i debatten.

De kvinder, der angav religiøse grunde, giver os en mere nuanceret forståelse af, hvad det religiøse krav om tildækning betyder i praksis, andet end at man skal skjule sig for mændenes blikke. Men kvinderne anførte også, at de oplevede, at

deres valg af blufærdighed som et ideal ikke altid blev accepteret af omverdenen som en legitim forklaring. Det bliver bekræftet af andre studier.

Den amerikanske antropolog Saba Mahmood påpeger for eksempel den generelle tendens, der er i Vesten, til ikke at acceptere islamiske kvinders insistensen på at definere sig selv ud fra en religiøs anskuelse – især hvad angår de adfærdsmæssige konsekvenser.

De begrundelser, kvinderne selv angav på valget af kønsopdelte foreninger, passer altså ikke umiddelbart ind i en forklaring om, at det er mændene, der vil kontrollere deres adfærd.

Vi har også selv haft svært ved at få en sådan forklaring til at passe med oplysningerne om, at mange af kvinderne har vandskræk, eller at de søger et rum for fællesskab eller en mulighed for at dyrke sport i overensstemmelse med deres religiøse overbevisning.

analyse@pol.dk

Josefine Linderod Bølge er cand.mag. Margit Warburg er professor og dr.phil., begge er religionssociologer fra Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier, Københavns Universitet

Købmandstænkning skader de psykisk sårbare

svære seksuelle overgreb begået i en lang periode i barndommen af et nært familiemedlem. Selvsagt kan det ikke nås på tre måneder, og da psykologen forsøger at kontakte sagsbehandleren i god tid, lykkes det ikke. Sagsbehandleren er sygemeldt (men det finder psykologen først ud af efter 3-4 uger, for det oplyses hverken på de afsendte mails eller telefonsvarer), og klienten efterlades i et tomrum, hvor hun ikke ved, om hun kan få mere behandling. Klienten føler sig svigtet og bliver retraumatiseret, hvilket medfører, at både den tillid, der var blevet opbygget, og det arbejde, der var blevet gjort, mistede sin betydning, da der i bedste fald skulle begyndes forfra. Hvis klienten altså tude prøve igen.

Uvisheden i det eventuelle tomrum, hvor vi forsøger at få godkendelse fra sagsbehandleren, er ikke bare frustrerende, men kan være decideret invaliderende for en klient, der er blevet svigtet af det system, der skulle hjælpe dem. Mange af vores klienter er omsorgssvigtede, og derfor er vores troværdighed og forudsigelighe af afgørende faktorer for at kunne lykkes med behandlingen. Hvis vi som psykologer ikke kan byde ind med noget så basalt, om vi kan fortsætte behandlingen, kan vi sætte hele arbejdet over styr.

AT GIVE SÅ utilfredsstillende en behandling har selvsagt ikke kun fatale konsekvenser for klienterne, men har også indflydelse på psykologerne. Vi er uddannet til at hjælpe andre og kan her erfare, at vi må sende traumatiserede mennesker ud ad døren uden mulighed for at hjælpe dem trods vores og deres ønske. Det stri-

Klienter får i mindre grad den ønskede hjælp, og bliver dermed psykisk ringere stillet

eller stress. Flere overvejer at opsiges arbejdet eller, endnu værre, resignerer og bliver ligeglade.

Ud over det rent naturstridige i ikke at have lov til yde behandling til værdigt trængende betyder BUM-modellen også, at jeg (mis)bruger ca. 20 procent mere tid på administration (de 20 procent er et slag på tasken; jeg har ikke brugt mere uendelig tid på at gøre statistik på det!).

Processen er således:

En sagsbehandler sender et visitationskema til Psykologhuset, hvor en klients problematik er kort beskrevet samt sagsbehandlerens ønske om, hvilken hjælp klienten har brug for. Derpå ringer jeg til sagsbehandleren for at drøfte den ønskede 'pakke' til et vist antal kroner.

Forhåbentlig bliver vi enige om hvilken hjælp, og jeg skal så oprette sagen i vores elektroniske system med den aftalte pris på klientens forside i journalarket.

Jeg skal formulere en kontrakt med klientens data, hvilken pakke til hvilken pris, og sende den til godkendelse hos sagsbehandleren. Denne skal så bruge tid på at få godkendelse til dette forløb hos ledelsen, og først derefter kan selve terapien så igangsættes.

Det ovenstående lyder enkelt og kan også være det. Men virkeligheden er desværre ofte sådan, at sagsbehandlerne er travle folk, og jeg kan bruge mange forsøg og kvarte timer på at opsoge dem, på mail og per telefon. Alt sammen nødvendigt, men til tider meget tidskrævende. Jeg vil gerne understrege, at jeg ikke ønsker at hænge sagsbehandlerne ud. Fra min stol ser jeg en meget vigtig og ofte dygtig faggruppe, der på dette område er uhyre pressede trods deres ønsker om at gøre en forskel, men simpelthen ikke altid har de rette arbejdsvilkår til det.

Desværre er der også sneget sig en ny dimension ind. Tidligere, inden BUM-modellen, aftalte vi ofte med sagsbehandleren, at vi psykologer undervejs vurderede behovet for hjælp i familien (naturligvis i samarbejde med familien og sagsbehandleren), men også, at vi fortsatte, indtil målene for behandlingen var nået. Og vi brugte den tid, vi psykologer tænkte var nødvendig. Nu ender nogle af forhandlingerne med små diskussioner om, om familien ikke nok kan nøjes med en lille pakke (som er billigere) fremfor den rette.

Og hvor jeg ofte før var enig med sagsbehandleren om, at vi skulle gøre det nødvendige i en familie, skal jeg nu gøre det, der er bevilget. Det er ufagligt. Økonomien bestemmer.

Undervejs i de tre måneder beder sagsbehandleren om en statusskrivelse for at vurdere, om klienten udvikler sig. Om de får noget for pengene. Fair nok.

Jeg elsker mit arbejde og mine kollegaer, men er dybt bekymret for, hvad der sker i øjeblikket

kende næste pakke.

Det er logisk nok. Jeg kan bare konstatere, at i de foregående 20 år uden BUM-model udrettede jeg langt mere psykologfagligt relevant klientarbejde og ikke papirrusseri. Og jeg havde mere tid til mine klienter.

Konsekvensen er, at der er nogle klienter, som ikke får den rette eller tilstrækkelige hjælp, efter denne BUM-model er blevet indført. Det har jeg ikke set så udtalt før.

ENHVER HUSMOR med respekt for sig selv kan se, at det er et dårligt regnestykke. Klienter får i mindre grad den ønskede hjælp og bliver dermed psykisk ringere stillet. Det gælder børn, men også forældre, som så bliver dårligere forældre for deres børn. Medarbejderne oplever meningsløshed og udtrætning, til tider med en stress sygdomsmelding som følge. Psykologerne bruger deres dyrebare tid på meningsløs administration, som ingen har glæde af.

Jeg er ikke samfundsøkonom, men det må være en dårlig investering.

Dette er der intet nyt i. Hvis man googler NPM, findes der adskillige artikler,

som beskriver netop dette.

To internationalt anerkendte forskere har evalueret på NPM, 'opfundet' af Christoffer Hood i 1991, og resultatet er klart: NPM har fejlet i sine bestræbelser på at skabe mere effektivitet og kvalitet (ifølge professor Jacob Torfing, RUC, DenOffentlige.dk, 21.11.16).

Information skrev sidste år, at selve op-havsmanden Hood sidste år lagde NPM i graven på baggrund af en stor evaluering af den britiske reformbølge med ordene »for dyrt og for dårligt«. I selvsamme artikel udtaler Adam Wolf, adm. direktør for Danske Regioner, at NPM er røget for langt over i mistillidsstyring, kontrol og registrering, der ikke giver mening.

I Magisterbladet har Knud Aarup, tidligere direktør i Socialstyrelsen beskrevet, at NPM er med til at øge stressforekomsten blandt offentlige ansatte. Han understreger, at NPM-tankegangen medfører tab af viden, men også har ført til en form for kontraktbrud med de offentligt ansatte, som jo ikke er blevet sygeplejersker, folkeskolelærere, psykologer m.m. for at få råd til en ny Ferrari. Han siger videre, at nedslidningen af vidensarbejderne sker, fordi man undervurderer styrken i medarbejderkompetencer og stærke fællesskaber. Det skal understreges, at de ansvarlige i Socialforvaltningen har været forelagt disse problematikker, men det har ikke ændret noget endnu. BUM blev indledningsvis fremlagt som en ny økonomistyringsmodel, ikke en spareøvelse. Nu, nogle måneder senere, indrømmes spareøvelsen.

AT DER SKAL SPARES penge, er en politisk beslutning, som jeg kan mene om, hvad

jeg vil. Men måden at gøre det på er ikke politisk, den er vedtaget i den øverste ledelse i Københavns Kommunes Socialforvaltning. Og min vurdering er, at der i mit team ikke spares penge, der spildes penge og tid.

Hvorfor vælger København Kommunes Socialforvaltnings ledelse at indføre BUM, når al forskning og evaluering viser – og selv ophavsmanden til NPM har vurderet – at den gør forvaltningen dyrere og dårligere?

Særligt når man ved, at andre kommuner (f.eks. Gladsaxe og Odense) har afprøvet BUM-modellen og er gået væk fra den igen, netop fordi den er ukonstruktiv og administrationskrævende.

Nogle kan med rette sige, at jeg er lige lovlig hurtigt ude med en kritik over for en BUM-model, som har et halvt år på baggen. Men jeg mener, at når forskning og erfaringer viser det samme, som jeg erfarer på egen krop, og som de ansvarlige er blevet advaret om, foretrækker jeg at tale fremfor at risikere at ende som sygehuspersonalet med deres forjættede sundhedsportal. For det ønsker jeg ikke.

Endvidere ved jeg, at planen er, at BUM-modellen skal indføres flere steder i Københavns Kommune, og jeg må sige, at jeg er dybt fortvivlet over den tanke.

Fagligheden forsvinder, administrationen tager overhånd, og jeg ville egentlig bare gerne have lov at lave mit arbejde, men det bliver jeg nødt til forhindret i.

Jeg har været ansat i tyve år i det offentlige, og dette er med garanti det mest nedbrydende, jeg endnu har mødt.

SILLE KRAGH